

Vreme: 13.04.2023 15:31

Medij: seecult.org

Link: <http://www.seecult.org/vest/kriticki-glas-umetnika-u-rasponu-od-jednog-veka>

Autori: Redakcija

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: Kritički glas umetnika u rasponu od jednog veka

6265

Kritički glas umetnika u rasponu od jednog veka

Kritički glas umetnika u rasponu od jednog veka

Izložba "Rez – linija – otisak", sa radovima iz perioda između dva svetska rata koji su deo kolekcije Muzeja savremene umetnosti u Beogradu (MSUB) i delima angažovanih savremenih umetnika, otvorena je 13. aprila u MSUB-u, a prema rečima kokustoskinje Mišele Blanuše, može se posmatrati kao prostor koji "ujedinjuje kritički glas umetnika prema društveno-političkoj stvarnosti vremena u kojem su ova dela nastala i u kojem živimo".

Izložba obuhvata oko sto umetničkih radova nekih od najpoznatijih stvaralaca iz muzejske kolekcije: Đorđa Andrejevića Kuna, Marijana Detonija, Sergija Glumca, Prvoslava Pive Karamatijevića, Mirka Kujačića, Otona Postružnika, Maksima Sedeja, Bratislava Stojanovića, Đurđa Teodorovića, Antuna Zupe, kao i savremenih umetnika - Vladana Jeremića i Rene Redle, Siniše Ilića, Bojana Đorđeva, Darinke Pop-Mitić, Udruženja KURS (Miloš Miletić i Mirjana Radovanović), Milice Ružičić i Nikole Radosavljevića.

Sam naziv izložbe, kako je na otvaranju rekla direktorka MSUB-a Marijana Kolarić, upućuje na fenomen grafičkog medija, koji u periodu između dva svetska rata u Kraljevini Jugoslaviji postaje sve zastupljeniji u stvaralaštvu umetnika koji su u jednostavnosti i vizuelnoj snazi grafike, kao i njenim mogućnostima multiplikovanja, prepoznali potencijal za neposredniju komunikaciju sa širom javnošću i širenje socijalno angažovane poruke.

"Skoro jedan vek kasnije, u prilici smo da vidimo kako dela socijalno angažovanih umetnika međuratnog perioda korespondiraju danas sa delima odabranih savremenih umetnika i umetničkih grupa koji su izuzetno aktivni na domaćoj, regionalnoj i internacionalnoj sceni", rekla je ona.

Prema rečima Mišele Blanuše, postavka je osmišljena kao da je dijalog konstantan, i da se odvija s jedne strane unutar autorskih celina savremenih umetnika koje na različite načine direktno referišu i interpretiraju, uzimaju kao idejno polazište ili promišljaju nasleđe društveno angažovane umetnosti između dva svetska rata. S druge strane, kako je dodala, vidljiv je i dijalog svih predstavljenih radova savremenih umetnika, povezanih bilo temama koje istražuju, bliskim poetikama, ili konkretnim prethodnim saradnjama i kolektivnim delovanjem.

Izložba "Rez – linija – otisak", kako je podsetio kokustos Miroslav Karić, svojevrsni je nastavak izložbe "Socijalna grafika" koju je Mišela Blanuša kurirala 2013. godine i na kojoj je bilo predstavljeno 70-ak grafičkih ostvarenja kroz uvodnu priču o ulozi grafike, koja je u međuratnom periodu bila u usponu zahvaljujući svojoj jednostavnosti, snazi i mogućnosti multiplikovanja, koju su umetnici prepoznali kao potencijal za direktniji kritički iskaz o društveno političkim i ekonomskim prilikama toga vremena, i sredstvo neposrednijeg načina komuniciranja angažovanih poruka, podizanje klasne svesti i širenja revolucionarnih ideja.

"U koncipiranje izložbe su nas takođe inicirala razmišljanja o današnjem istorijskom trenutku i novom suočavanju sveta sa mogućim globalnim sukobom, produbljivanjem ekonomske krize, daljim klasnim raslojavanjem, surovim eksploatacijama, rastom nacionalizama, sve zahtevnijih i nesigurnijih uslova rada, teškog položaja radništva u svim sferama društvenog života", rekao je Karić.

Izložba je rezultat studijskog rada na umetničkim delima iz kolekcije MSUB koja su postavljena u

Vreme: 13.04.2023 15:31

Medij: seecult.org

Link: <http://www.seecult.org/vest/kriticki-glas-umetnika-u-rasponu-od-jednog-veka>

Autori: Redakcija

Teme: Muzej savremene umetnosti u Beogradu

Naslov: Kritički glas umetnika u rasponu od jednog veka

svojevrsnu tematsko-interpretativnu relaciju sa savremenim umetničkim praksama i produkcijom.

Grafički medij je u periodu između dva svetska rata - ne samo kao likovni izraz, suprotstavljen tada dominantnom slikarstvu građanskog modernizma, već i kao sredstvo političke borbe, agitacije o idejama levice i širenju klasne svesti, omogućiti mnogim umetnicima da tematizuju i problemski preispituju društveno-ekonomske kontekste u kojima se odvijala svakodnevna egzistencija gradskog i seoskog stanovništva, odnosno nehumane i teške uslove njihovog života i rada.

Pozicija umetnika kao hroničara, kritičara, savremenika – saborca u borbi za bolji i pravedniji svet označila je promenu u percepciji uloge umetnosti u društvu i otvaranje ka različitim formama umetničkog udruživanja, organizovanja, kolektivnog delovanja i ideološkog povezivanja sa radničkim i političkim revolucionarnim pokretom u zajednički antikapitalistički i antifašistički front u osvit Drugog svetskog rata. Skoro sto godina kasnije, socijalno angažovana umetnost kraja treće i četvrte decenije prošlog veka, u radu pojedinih savremenih umetnika i umetničkih grupa aktivnih na domaćoj, regionalnoj i internacionalnoj sceni, predstavlja važno i referentno polje idejnih i formalno-stilskih polazišta u kritičkim promišljanjima aktuelnih lokalnih i globalnih društveno-političkih okolnosti i kretanja. Reaktualizaciju tog umetničkog nasleđa, u svojim radovima, umetnici vide kao mogućnost da se iz rakursa određenog istorijskog iskustva govori o pitanjima sadašnjeg stanja ljudskih sloboda, materijalnog statusa radnika, društveno-proizvodnih odnosa, posledica koje ostavljaju neoliberalne politike u sferi svakodnevnog života i umetnosti. Refleksija istorijskih primera umetničko-društvenih angažmana za umetničku zajednicu danas, takođe, ostaje važna i u domenu pronalaženja novih vidova udruženog rada, dalje demokratizacije, socijalizacije umetnosti i proširivanja njenih emancipatorskih potencijala.

Izražajnost socijalno angažovane umetnosti međuratnog perioda ili samog grafičkog medija, u okviru izložbe "Rez – linija – otisak", savremeni umetnici uključuju na različite načine u svoje istraživačke procese, u likovno-vizuelne proseedee i pristupe u okviru izvođačkih umetnosti, naglašavajući njihovu progresivnost i relevantnost u problemskim razmatranjima trenutnih, vrlo složenih, (geo)političkih društveno-ekonomskih prilika.

Mape grafika i nekoliko slikarskih dela iz kolekcije MSUB-a kontekstualno su interpretirani u radovima savremenih umetnika kroz murale, crteže, grafičke listove, objekte, ali i performans i foto-dokumentaciju.

Na otvaranju izložbe glumica Ana Mandić govorila je stihove pesme "Samome sebi" Ivana Gorana Kovačića.

Izložba će biti otvorena do 28. avgusta.

*Foto: Bojana Janjić

(SEEcult.org)

